

Detaljplaneprogram för
RANKHUSOMRÅDET
Kungängen, Upplands-Bro kommun

SAMRÅDSREDOGÖRELSE 1

KONCEPT

Samråd har skett om ....

Hur det gått till ...

Sammanfattning ...

Många av de boende framför i sina yttranden att det varit otillfredsställande hantering av samrådet: kort kallelsetid, kort remisstid, för snäv samrådsrets, fel mötesdag då den sammanföll med kommunfullmäktiges sammanträde så politiker ej kunde närvara, ej tillgängliga handläggare för frågor före mötet, dålig möteslokal med avseende på läge och storlek, dåligt genomfört samrådsmöte i juni (ingen ljudanläggning, oläsbara OH, inga kopior på OH, ingen mötesordförande, inga minnesanteckningar).

I sammanfattningen av yttrandena tas ej dessa frågor upp förutom där yttranden enbart behandlar detta; då anges detta kort med hänvisning till detta stycke.

Kommunen vill ta lärdom av de många synpunkter som framfördes angående detta i syfte att förbättra för kommande samrådsmöten i olika planärenden.

Det första samrådsmötet ledde till att samrådstiden förlängdes och att ett nytt samrådsmöte genomfördes. Detta andra samrådsmöte hade en bättre belägen lokal, ordförande och flera representanter (politiker och tjänstemän) från kommunen närvarande för att ta emot synpunkter och besvara frågor.

INKOMNA YTTRANDE

1. Länsstyrelsen
2. Försvarsmakten
3. Vägverket
4. Lantmäteriet
5. Sjöfartsverket
6. Gräninge Elnät AB
7. Norrvatten
8. Vattenfall Eldistribution AB
9. AB Storstockholms Lokaltrafik
10. Svensk Naturgas AB
11. TeliaSonera
12. Brandkåren Attunda
13. Käppala
14. Stockholms läns museum
15. Bildningsnämnden
16. Kultur och Fritid
17. Norrortspolisen, NÄPO Upplands-Bro
18. Socialnämnden
19. Bygg- och miljönämnden
20. AB Upplands- Brohus
21. Upplands-Bro Naturskyddsförening
22. Friluftsförbundet, lokalavdelningen Kungsängen-Bro
23. Friluftsförbundet, Stockholms distriktförbund
24. Kungsängens Villaägarförening
25. Svenska kyrkan, Kungängen-Västra Ryds församling
26. Hans Johansson, Ulla B Ovsianikov, Rankhusvägen 59
27. Kjell A Johansson, Rankhusvägen 40
28. Holger Ängeskog, Bergencrantz väg 2
29. Gunnar Steiner, Bergencrantz väg 3
30. Karl-Erik Isacson, Berit Sätterström Isacson, Skyttens väg 60
31. Clarry Jansson, Arne Jansson, Skyttens väg 62
32. Kees de Jong, Pannåvägen 26
33. Bertil Axelsson, Skogsvägen 4
34. Linnea Habianic, Norbert Habianic,
35. Lennart Kummelbäck, Anne Kummelbäck, Ängsvägen 22

36. Christer Åman, Susanne Åman, Skyttensväg 66
37. Marie Ådén, Etsarvägen 4
38. Jan Pettersson, Ulla Pettersson, Etsarvägen 14
39. Dennis Wikstrand, Etsarvägen 16
40. Ove Johansson, Silkesvägen 30
41. Annika Kvarnberg
42. Marianne Sehlberg
43. Arne Malm, Kyrkbyn 1:7
44. Hans E Lindholm, Inger Lindholm, Ekhammar 4:162
45. Annika Lindholm, Bergencrantz väg 4
46. Agneta Cronsell, Silkesvägen 40
47. Vivi-Anne Häggmark, Ola Häggmark, Silkesvägen 26
48. Berta Myhrberg, Silkesvägen 28
49. Jarl Teljstedt, Bergencrantz väg 5, Soheila Mellat, Bergencrantz väg 8
50. Jarl Teljstedt, Ekhammar 4:125
51. Stefan Wolmefelt, Mayom Wisetphan, Michael och Philip Wolmefeldt, Rådjursvägen 37
52. Cajsa Berglund, Ekhammar 1:20 och 1:23
53. Kjell A Johansson, Annelies Lindblom, Rankhusvägen 40
54. Christina Hedenfeldt, Rankhusvägen 51
55. Torkel Berglund, Anna Ohlsson, Ekhammar 1:20 och 1:23
56. Per-Arvid Berglund
57. Ann-Mari Berglund, Ekhammar 1:22
58. Göran Svensson, Silkesvägen 36
59. Markku Kananen, Stefan Wolmefelt
60. Nina Hjerpe, Sturevägen 5, Järfälla, 34 namnunderskrifter
61. Lars Tosteberg, Karin Tosteberg, Hambov 8
62. Namninsamling, xx namnunderskrifter
63. Hodjer Ahlqvist, Gunn-Britt Ahlqvist, Ängsvägen 24
64. Britt Asplund, Anders Asplund, Rålams väg 10
65. Anna Bubini, Ljubo Bubini, Rankhusvägen 61
66. Bergljot Hjalmarsson, Skyttens väg 68
67. Karl-Erik Isacson, B Sätterström Isacson, Skyttens väg 60
68. Hans Johansson, Ulla B Ovsianikov, Rankhusvägen 59
69. Stig Jonsson, Skogsvägen 6
70. Ola Knudsen, Laila Knudsen, Skyttens väg 63
71. Hans E Lindholm, Inger Lindholm, Bergencrantz väg 4
72. Olle Nilsson, Kerstin Nilsson, Skyttens väg 70

73. Sören Wolmefelt, Rådjursvägen 33 (*)
74. Britt-Marie Widgren, Kent Eriksson, Hjortvägen 30 (*)
75. Christer Åman, Susanne Åman, Skyttens väg 66
76. Holger Ängeskog, Maj Ängeskog, Bergencrantz väg 2
77. Bo Svensson, Lill Dellvåg, Rankhusvägen 48 B
78. Clarry Jansson, Arne Jansson, Skyttens väg 62
79. Charlotta Blomkvist, Joakim Blomkvist, Rankhusvägen 52
80. Malin Göransson, Anders Bornefelt, Rankhusvägen 50
81. Per-Åke Stenqvist, Yvonne Stenqvist, Rankhusvägen 46
82. Östen Karlsson, Ann-Britt Karlsson, Rådjursvägen 32 (*)
83. Knut Sjöman, Eva Sjöman, Skyttens väg 66 B
84. Larseric Burström, Lotten Strindberg, Skyttens väg 64
85. Dan Westberg, Ulla-Beth Westberg, Rankhusvägen 53
86. Mona Strotte, Ulf Strotte, Skyttens väg 53
87. Linnea Habianic, Norbert Habianic, Skyttens väg 57
88. Majken Alshammar Lindgren, Knut lindgren,
89. Britt Hedsved, Skyttens väg 55
90. Peter Sandin, Lena Laitila, Rankhusvägen 55
91. Hasse Tranefors, Kristina Olsson, Ekhammar 4:115
92. Jarl Teljstedt, Bergencrantz väg 5, Soheila Mellat, Bergencrantz väg 8
93. Lars-Olov Johansson, Ingvor Johansson, Rankhusv 43
94. Lars-Gunnar Claesson, Bergencrantz väg 1
95. Micaela Dahlgren, Älgvägen 27 (*)
96. Carina Dahlgren, Älgvägen 27 (*)
97. Markku Kananen, Rankhusvägen 69 (*)
98. Stefan Wolmefelt, Mayom Wisetphan, Michael Wolmefelt (*)
99. Lennart Pettersson, Stigstorp (*)
100. Gunilla Pettersson, Stigstorp (*)
101. Lennart Dahlgren, Älgvägen 27 (*)
102. Jane Dahlgren, Älgvägen 27 (*)
103. Daniel Saldenius, Yami Nagata, Älgvägen 21 a, (*)
104. Kolpakedes Gfetafhios, Anastasia Kalpakidou, Ekhammar 7:6
105. Lise Lotte Plane, Fredensvägen 6
106. Berit Hjerling, Waldemar Sandberg, Bergencrantz väg 6
107. Lisa Norrbrand, Mats Norrbrand, Älgvägen 21 B
108. Lise-Lotte Plane, Elisabeth Huldt, Ekhammar 7:3
109. Margareta Plane, Karl-Erik Plane, Lise-Lotte Plane, Elisabeth Huldt

110. H Carlsson, Eva Carlsson, Älgvägen 25
111. Gonzalo Vigil, Pia Åminne Vigil, Ivan Å. Vigil, Ekhammar 7:9
112. T Zedendahl, Åsa Zedendahl, Rådjursvägen 26
112. Boende i Brunna, kring Konstvägen med omnejd, 42 namnunderskrifter

INKOMNA SYNPUNKTER

1. Länsstyrelsen

Länsstyrelsen rekommenderar att en riskanalys tas fram, när bebyggelse planeras närmare än 100 m från transportled för farligt gods. I det fortsatta planarbetet behöver riskerna och konsekvenserna av en olycka med dessa transporter redovisas och beaktas. På samma sätt behöver riskerna med eventuell planerad och nyttillkommen farlig verksamhet i området belysas.

Vid planläggning inom förordnandeområdet bör ny bostadsbebyggelse inte tillkomma inom områden där riktvärdet 90 dBC överskrids för buller från Kungsängens skjut- och övningsfält.

Inom övriga delen av förordnandeområdet får en lämplig avgränsning av bebyggelseområdet göras i den fortsatta planläggningen. Bebyggelsens avgränsning bör utgå från bullerutredningar i det gällande miljötillståndet för verksamheten vid skjutfältet och eventuella senare utredningar och tas fram i samråd med Försvarmakten.

Länsstyrelsen är tveksam till tät och hög bebyggelse närmast E18 på grund av det bullerutsatta läget. I det fortsatta planarbetet behöver bullersituationen redovisas och åtgärder för att klara gällande riktvärden behandlas. Länsstyrelsen anser att riktvärdena för buller ska klaras utan avstegsfall.

I det fortsatta planarbetet behöver redovisa hur trafiken på den nya tillfarten i norr påverkar den befintliga bebyggelsen i området.

Kommunens motiv och särskilda skäl för att upphäva strandskyddet måste redovisas i den fortsatta planeringen. Det är särskilt viktigt att i tätortsnära områden säkerställa ströv- och passagemöjligheter för allmänheten vilket enligt länsstyrelsens bedömning innebär att bevara en större del av strandskyddsområdet än som illustrerats i programmet. Det gäller särskilt partier med utsikt/utblickar ovan branterna, vistelsevärden för allmänheten och friluftslivet och miljöer som har intresse för växt- och djurlivet. Även fortsatt samband mellan stranden och grönområden som vses bevaras innanför strandskyddszonen är viktiga. Att anlägga vandringsstråk och spänger längs med vattnet kan öka tillgängligheten, men innebär i sig ingrepp som måste prövas med hänsyn till att konsekvenserna kan motverka syftet med strandskydd.

Strandskyddslinjen som är redovisad i programmet stämmer inte riktigt i delen mellan Ryssgraven och Kungsängens kyrkby.

Länsstyrelsen anser att innehållet i ”Översiktlig miljöbedömning” kan utgöra en bra ”behovsbedömning” om den kompletteras och struktureras om så att kriterierna i MKB-förordningens bilaga 4 följs tydligare. Miljöpåverkan är enligt länsstyrelsens uppfattning betydande och utbyggnaden av Rankhusområdet innebär ett så stort ingrepp i ett sammanhängande naturområde med värden för växt- och djurliv, rörligt friluftsliv och strandskydd att det bör hanteras i en miljöbedömning enligt miljöbalkens 5 kap 11-18 §§.

De rödlistade arterna smalskaftlav och trådbrosklav, som eventuellt förekommer i området, bör eftersökas av expertis som även, om arterna finns kvar. Gör en bedömning av vilka åtgärder som eventuellt bör vidtas för att dessa arter ska kunna fortleva i området.

Länsstyrelsen förutsätter att frågan om områdets värde och tillgänglighet för det rörliga friluftslivet uppmärksammas och dess betydelse som rekreationsområdet för Kungsängens tätort belyses ytterligare i det fortsatta planarbetet.

I programområdets södra del, i anslutning till verksamhetsområdet, finns en mindre anhopning fornlämningar. I samband med en detaljplanläggning av området kan det därför bli aktuellt med en arkeologisk utredning enligt KML 2 kap 11§.

Med avseende på trafik och kommunikationer beskriver planprogrammet på ett bra sätt utmaningarna och önskvärd inriktning på planarbetet för att skapa goda kommunikationer till Rank-

husområdet. Det är enligt Länsstyrelsens mening viktigt att såväl infrastruktur som bebyggelse i området utformas så att kollektivtrafiken i området blir attraktiv och konkurrenskraftig. Kontakter med SL på ett tidigt stadium i planeringen är därför önskvärda.

Eventuell påverkan på Granhammars dikningsföretag från 1947 som sträcker sig utmed hela Gröna dalen kan behöva uppmärksammas i den fortsatta planeringen.

2. Försvarsmakten

Livgardet reserverar sig definitivt emot all bebyggelse innanför gränsen till Riksintresseområde för Försvarsmakten enligt 12.4 PBL.

Livgardet vill erinra kommunen och Länsstyrelse om att Försvarsmakten redan i yttrande över översiktsplanen (LG 2001-01-29 13 920:100318) anmält att en 800 m bred zon av fritidsområdet måste undantas från bebyggelse. Länsstyrelsen uteslöt i sitt granskningsyttrande (2001-04-26 Dnr 1922-00-51504) inte att en inskränkning i planområdet med hänsyn till militära intressen kunde vara nödvändig. Livgardet anser att en sådan reglering nu är aktuell, på grund av Länsstyrelsen år 2003 förordnat riksintresse, samt det faktum att 90 dBC buller från grovkalibrig eld delvis belastar området, som därför enligt Naturvårdsverkets, Boverkets och Socialstyrelsens gemensamma regelverk bör undantas från all ny bebyggelse.

Livgardet förordar att tätare bebyggelse koncentreras till områdets södra del, precis som ÖP 2000 förutsätter, och att man inte gör fler avvikelser från denna. Livgardet förordar att kommunen håller sig till den av Länsstyrelsen och Försvarsmakten redan accepterade ÖP 2000 också vad gäller väganslutningar, kollektivtrafikförsörjning och placering av tätare bebyggelse inom Rankhusprojektet.

Livgardet förordar även att alternativ trafikförsörjning (inkl kollektivtrafik) utreds närmare, samt att en större areal grönytor kan bevaras i kommande planering bland annat genom att exploatör och kommun tar hänsyn till 800-m zonen. Ifall så sker bevaras också existerande motionsspår och de områden, Gröna Dalen, som idag samutnyttjas som fritidsmark. Livgardet förordar också att rondellen vid Musikvägen, ej Konstvägen, görs till huvudinfart och genomfarts-gata till Rankhusområdet, vilket leder till att nuvarande motionsspår kan bibehållas.

Slutligen förordar Livgardet att området bebyggs söderifrån, istället för ifrån norr. Orsaken till detta är behovet av ytterligare utredningar samt att det inte finns några invändningar emot den föreslagna "första detaljplan" som redovisas i planprogrammet, eller emot programmets huvud-del beläget utandförs Försvarsmaktens Riksintresse.

Möte behövs med livgardet för att klara ut

- avtal, dels angående motionsspår, dels samutnyttjat fritidsområde gröna Dalen,
- förordandet och dess tolkning, dvs gränsen för riksintresseområdet
- buller 90 dBC

3. Vägverket

Vägverket har i tidigare yttrande över kommunens översiktsplan påpekat att en komplettering av Kungsängens trafikplats med ramper i riktning mot och från Enköping kan vara komplicerad. Vägverket har nu beslutat starta en förundersökning för att studera frågan. Vägverket har dock i nuläget inte möjlighet att finansiera någon ombyggnad med hänsyn till de medel som myndigheten har tilldelats. I det fortsatta planarbetet bör det förtydligas vilken typ av verksamhet som kommunen tänker sig i området närmast E18 och vilken trafikallsträng det skulle kunna ge upphov till. Vägverket har inte någon information om att trafikplatsen skulle vara otillräcklig för dagens trafik.

I det fortsatta arbetet för det särskilt beaktas om ansatsen med tätare bebyggelse och högre hus i södra delen av området är lämplig med tanke på de bullerstörningar som trafiken på E18 ger upphov till.

Av programmet framgår att kommunen anser det önskvärt med bullerskydd utmed E18, på bron över Ryssgraven samt över Gröna Dalen. Då kommunen har planmonopol innebär det också att kommunen ansvarar för att man vid nybyggnation intill befintliga vägar uppfyller de riktvärden som finns för vägtrafikbuller. Vägverket åtgärdar, i den mån medel finns för detta, bullerproblem som uppstår för befintlig bebyggelse, men har inte möjlighet att genomföra åtgärder för nytillkommen bebyggelse i redan bullerstörda lägen.

Vägverket ser positivt på att kommunen redan på det här stadiet planerar för gång- och cykeltrafik till och från området. Det är även positivt att kommunen tänker sig kollektivtrafikförsörjning av området. I det fortsatta arbetet bör utredas hur områdets utformning och täthet påverkar möjligheten till kollektivtrafikförsörjning. Det bör beaktas att E18 även framöver kommer att utgöra en betydande barriär mellan Rankhus och Kungsängens centrum och risk finns för att boende i området blir beroende av transporter med bil för stor del av sina resor.

Sträckningen för områdets norra tillfart ligger inom försvarets förordnande. I det fortsatta arbetet bör redovisas om detta har någon inverkan på möjligheten att trafikförsörja området från två håll.

4. Lantmäteriet

Lantmäteriet avstår från synpunkter i detta skede av planprocessen.

5. Sjöfartsverket

Sjöfartsverket konstaterar att planerna ej kommer att beröra vattenområden och har därför inget att erinra om programmet.

6. Graninge Elnät AB

De har inga direkta synpunkter på planprogrammet. I samband med kommande detaljplaneremissioner kommer de att lämna synpunkter på placering av nya transformatorstationer, E-områden och eventuella u-områden. I planområdet finns idag ett befintligt ledningsnät. Eventuella flyttningar och ändringar av dessa bekostas av kommunen.

7. Norrvatten

Norrvatten har inga och planerar inga anläggningar inom planområdet och har därför inga synpunkter på programmet.

8. Vattenfall Eldistribution AB

De har inget att erinra.

9. AB Storstockholms Lokaltrafik

Dagens SL-trafik ligger långt från stora delar av området och finns framförallt vid Kungsängens centrum med pendeltåg och längs Granhammarsvägen.

Den föreslagna bebyggelsen ger förutsättning till mer kollektivtrafik. Utformningen av bebyggelsen, målpunkter i området, tillgänglighet, framkomliga uppsamlingsgator som ligger centralt i området, gång- och cykelvägar samt etappindelning av utbyggnaden avgör hur attraktiv kollektivtrafiken blir. SL föreslår att kommunen och SL tillsammans ser över hur SL-trafiken i områ-

det bör utformas när Rankhusområdet är färdigbyggd. Utifrån en sådan målbild går det sedan att göra etappindelningar av trafiken som överensstämmer med kommande bebyggelseetapper.

SL förutsätter att de uppsamlinggator som planeras i området uppfyller de krav som SL har på utformning och framkomlighet. SL och kommunen kommer tillsammans fram till var hållplatserna bör ligga i området.

Gång- och cykelvägarna i området ska utformas med tanke på säkerhet, trygghet, tillgänglighet och genhet till SL-trafiken. Särskild hänsyn tas till hur barn i området går och cyklar.

10. Svensk Naturgas AB

De har inga invändningar mot planprogrammet. Den föreslagna naturgasledningen som tangerar området i sydväst är en grenledning till Brunna industriområde. Denna grenledning kan anpassas efter de nya förutsättningarna, om den blir aktuell.

11. TeliaSonera

Vid omläggning av Kungsängens trafikplats kan ev befintlig kanalisation med ett antal optokablar samt lokalkabel att bli berörda. TeliaSonera önskar vara med vid fortsatt projektering. Telia Mobile har en mast inom området vars åtkomst med bil erfordras för underhåll. I övrigt ingen erinran.

12. Brandkåren Attunda

Planområdet ligger utanför 10 min insatstid från nuvarande brandstationsplacering i Upplands-Bro och Järfälla kommun. Faktisk insatstid kan överstiga 10 min.

Avstånd från uppställningsplats för räddningstjänstens fordon och till baspunkt för räddningsinsatsen skall vara max 50 m (avser en- och flerbostadshus) och vid utrymning via maskinsteg 9 m från husfasad.

I den planerade bebyggelseypen är brandkårens stegutrustning vanligtvis den alternativa utrymningvägen. Då insatstiden överstiger 10 min kan förstärkta brandskyddsåtgärder t ex Tr 2 trapphus bli aktuella i kommande byggprojektering.

De förutsätter att konventionellt system för brandvatten ordnas enligt Svenska vatten- och avloppsföreningens rekommendationer.

Planprogrammet gränsar i väster mot E18 som är en primär led för transport av farligt gods. Enligt länsstyrelsens rekommendationer ska riskerna analyseras vid planeringen av bebyggelse inom 100 m från leden. Riskbedömningen bör delas in i två delar; grovanalys och identifiering om ytterligare utredning behövs, samt detaljerad riskanalys. Brandkåren Attunda önskar delta i diskussionen kring hur en detaljerad riskanalys ska genomföras. Transporter av farligt gods till riskobjekt i områdets närhet; företrädesvid Fresenius Kabi, Air Liquide och Livgardet, skall beaktas i riskbedömningen.

13. Käppala

Tillkommande anslutningar ryms väl inom Käppalaverkets kapacitet. Vid andra anslutningar än hushåll ska Käppalaförbundet lämnas tillfälle för yttrande. I övrigt inga synpunkter på förslaget.

14. Stockholms läns museum

Markförhållandena i de högre områdena visar på möjliga boplatslägen från framförallt stenåldern. Branterna längs vattnet har under bronsåldern rest sig ur vattenmassorna och med sina grunda vikar invid farleden är det troligt att det i anslutning till dessa kan finnas arkeologiska

lämningar. En arkeologisk förundersökning av området inför exploatering vore därför önskvärt för att ytterligare bringa kunskap och klarhet kring dessa förhållanden.

Förutom de två kända fornlämningarna i Gröna Dalen, vilka inte kommer att påverkas av den planerade bebyggelsen, finns enligt fornminnesregistret två gränsmarkeringar inom planområdet. Dessa betraktas ej som fasta fornminnen och är enligt uppgift troligen uppförda i modern tid av en äldre Ortsbo. Det föreligger inte heller något kartmaterial som visar på en äldre gräns i området. Av lokalhistoriska skäl skulle det ändå vara önskvärt om dessa gränsmarkeringar kunde bevaras.

I anknytning till torpet Rankhus finns uppgifter i fornminnesregistret angående en forngrav samt ett lösfynd från stenåldern. Dessa uppgifter är osäkra men platsen bedöms enligt fornminnesregistret vara ett lämpligt boplatssläge.

Bebyggelsemiljön Rankhus, bestående av italienska villan samt torpet, är redan utpekad som ett betydelsefullt kulturarv värt att vårda och bevara. Torpet tillhörde tidigare säteriet Granhammar med medeltida anor. Idag utgörs miljön vid Rankhus av två skilda delare; en sammanhållen torpmiljö från 1900-talets början med anor från 1700-talet samt en senare tillkommen italiensk sommarvilla med f.d. handelsträdgård. Just denna utveckling där båda miljöerna var för sig har bevarat sin karaktär är motiv för bevarandet. Den före detta åkermarken till torpet väster om vägen är viktig för områdets karaktär samt förståelsen för platsens historia. Det är viktigt att denna åkermark med tillhörande diken bevaras i sin helhet och inte bebyggs. Den kan dock brukas för andra syften såsom ex.v. fotbollsplan eller liknande. I samband med planläggningen för bebyggelsemiljön Rankhus bör skyddsbestämmelser utformas.

Norr om torpet Rankhus finns ett befintligt sommarstugeområde med bebyggelse insmugen i skogslandskapet. Detta är en sammanhållen miljö som vinner på att inte integreras med nybebyggelse. Det för rekreation planerade promenadstråket längs vattnet bör, i framtiden, liksom idag gå jämte områdets utkant med bevarat skogsbryn.

Vid Stigstorp finns en större jugendvilla med tillhörande brygga och badhus i anslutning till den allmänna badplatsen. Då dess kulturhistoriska värde idag inte är bedömt bör fastigheten inventeras och dokumenteras för att i planarbetet eventuellt förses med skyddsbestämmelser.

I området för värdefull naturmark (32a Stigstorp) är enligt häradskarta upprätaad över Bro härad, Uppsala län 1860, den "förmodade torpgrunden" utsatt som ångsåg tillhörande Granhammar. Dagens granplanteringar är där utmärkta som öppen mark. Läns museet bedömer det positivt att dessa lämningar ej kommer beröras av exploateringen samt att åker- och ångsmarken planeras att återställas.

Läns museet anser att det är positivt att den planerade bebyggelsen skall utformas med hänsyn till topografin. Bevarade gröna stråk och skogspartier vilka omfattar kända fornminnen bidrar på ett positivt sätt till förståelsen av områdets äldre historia. Läns museet deltar gärna i det fortsatta planarbetet.

Läns museet föreslår att det planerade promenadstråket längs vattnet kompletteras med en kulturstig som med skyltar eller modernare teknik berättar områdets historia från forntid till idag.

15. Bildningsnämnden

Bildningsnämnden tillstyrker förslag till planprogram för Rankhus. Fullt utbyggt bedöms föreliggande behov av ett par skolor och ett antal förskolor. I ett kommande detaljplanearbete krävs att mark avsätts för förskolor, skolor och kultur- och fritidsanläggningar. De senare skulle kunna integreras med skolorna. I ett inledningsskede bedöms förskolor och skolor i Kungsängens centrum kunna svara mot behoven.

16. Kultur och Fritid

Kulturhistoriska intressen bör beaktas.

Beträffande ”Planerad bebyggelse”, planeras för bostäder med inslag av service samt arbetsplatser. Med hänsyn till människors behov av annan service än förskola, skola samt närbutik bör man även ta hänsyn till behovet av mötesplatser, lokaler för kultur och fritidsverksamhet. Även behovet av näridrottsplats för spontanidrott bör uppmärksammas.

17. Norrortspolisen, NÄPO Upplands-Bro

Polismyndigheten i Stockholms län har ingen erinran mot planförslaget, förutsatt att kommande bebyggelse i området planeras efter ”Bo tryggt 01” beträffande säkerhet och trygghet, samt att infrastruktur beträffande tillfartsvägar utformas på ett optimalt sätt ur ett trafiksäkerhetsmässigt perspektiv samt att området görs tillgängligt för utryckningsfordon i alla delar.

18. Socialnämnden

Socialnämnden har inget att invända mot planprogram för Rankhus.

19. Bygg- och miljönämnden

Utförliga miljökonsekvensbeskrivningar (MKB) måste tas fram i kommande detaljplaneskeden. Här bör risker och åtgärdsförslag redovisas, bl a gällande naturmiljö, rekreation, buller, lukt från pumpstationer, avloppsbräddning, dagvattenomhändertagande, magnetfält osv. I MKB:n bör även den samlade påverkan från de olika utbyggnadskeendena jämföras med nollalternativet. Detaljplaneförslagen bör även relateras till nationella, regionala och lokala miljö kvalitets- och folkhälsomål.

Området omfattas av generellt strandskydd om 300 meter från strandkanten. Byggnation inom detta avstånd riskerar att påverka växt- och djurliv samt den allmänna tillgängligheten. Intrång i strandskyddet kräver därför enligt miljöbalken särskilda skäl och påverkan måste noggrant utredas. Länsstyrelsen prövar fråga om upphävande av strandskydd inför antagande av detaljplanen.

Rankhusområdet är idag i princip det enda större opåverkade frönområde som boende i Brunna och i vissmån Kungsängen har tillgång till. Kommunen har i översiktsplan 2000 beskrivit behovet av en grönsplan för att utreda tillgången till och behovet av grönområden i kommunen. Denna finns ännu inte färdig och detta ställer mycket höga krav på utredning av förändringen av rekreativsmöjligheter med anledning av utbyggnad av Rankhus

I norra delen av utbyggnadsområdet berörs en igenväxande hagmarksbacke av viss betydelse för både flora och fauna, bland annat för småfågellivet. Detta område bör kunna unanhållas från utbyggnad då det ligger inom den del av Rankhus som är påverkat av buller från Kungsängens övnings- och skjutfält.

För att bibehålla viss allmänrättslig tillgänglighet till området är behovet stort av korridorer i östvästlig riktning genom området samt i nord-sydlig riktning längs strandlinjen. Utformning och utsträckning av dessa bör utredas närmare i ett helhetsperspektiv över hela området. Den utbredning som redovisas på illustrationskartor bedöms t ex inte tillräcklig för att utgöra korridorer ut växt- och djurperspektiv.

För att skapa en god boendemiljö måste utbyggnad av området anpassas så att gällande nationella riktvärden för buller klaras med marginal. Inom Rankhusområdet bedöms avsteg från riktvärdena inte vara aktuella. Utredningar av buller ska utgå från de riktvärden för trafikbuller som riksdagen antog 1997 och som inte bör överskridas vid nybyggnation av bostäder. Vid beräkning av trafikbuller bör prognoser för framtida (ca 20 år) förändring av trafiken användas. Det är också viktigt att tänka på att verksamheten inom övnings- och skjutfältet idag inte fullt ut

nyttjar det tillstånd som finns för verksamheten. Den bullerutbredning som tillstånd och förordnanden visar får därmed utgöra gräns för bebyggelse.

En ändring av trafikplatsen vid E18 i Kungsängen bedöms som en förutsättning för att området ska kunna byggas ut. Inför utbyggnad bör buller- och ljusstörning för boende kring trafikplatsen utredas och åtgärdas. Genomfart via Brunnaområdet bedöms riskera bullerstörningar för omkringboende och kan inte accepteras utan bullerdämpande åtgärder längs berörda vägar.

20. AB Upplands- Brohus

Inga erinringar.

21. Upplands-Bro Naturskyddsförening

Naturskyddsföreningen motsätter sig att bostadsbebyggelse uppförs inom strandskyddat område inom Rankhus och således att strandskyddet upphävs. Förslaget strider helt mot strandskyddets syften. Att tillgängligheten till stränderna underlättas genom anläggande av stigar är inte en åtgärd som kan kompensera för att strandskyddet upphävs för bostadsbebyggelse. Åtgärden betraktas med stöd av lagstiftningen inte heller som ett särskilt skäl för upphävande. Strandskyddade stränder är en resurs/naturtillgång som kommunen bör värna om för att skapa ett attraktivt boende för alla i Rankhus och för boende såväl i Brunna som i Kungsängen. De viktigaste större grönområdena som binder ihop Kungsängen, Brunna och Rankhus är Gröna Dalen och Mälarstranden.

Området norr om Stigstorp och Stigtorpsvägen bör undantas från bebyggelse, detta för att behålla ett sammanhängande strövområde i skogsterräng för rekreation för boende i Brunna och Rankhus.

22. Friluftsförbundet, lokalavdelningen Kungsängen-Bro

De anser att kommunen bör dra tillbaka planprogramförslaget för utbyggnad av Rankhusområdet, utarbeta en Grönplan och revidera Översiktsplan 2000.

De framför följande argument

1. Planprogramförfattarna visar bristande kunskap om och förståelse för friluftslivets och friluftsmiljöns betydelse:

Begreppet "rörligt friluftsliv" innebär inte bara att hänsyn måste tas till möjligheten att färdas längs leder eller stråk utan även att hänsyn måste tas till möjligheten att vistas och fritt ströva i skog och mark. Styrdokumentet "Vision för Upplands-Bro kommun" nämner ingenting om natur eller friluftsliv. I planprogrammets Översiktliga miljöbedömning behandlas inte påverkan på friluftsmiljön under egen rubrik vilket borde vara en självklarhet med tanke på att området är ett viktigt rekreationsområde för Brunna/Gamla Kungsängen. De uppmanar kommunen att skaffa sig större insikt om friluftslivets och friluftsmiljöns betydelse.

2. Förslaget innebär att alldeles för små ytor naturmark lämnas orörda:

Rankhusskogen är så belägen och av sådan storlek att den uppfyller kraven både på *större strövområde* och på *närströvområde* för Brunna och en stor del av Kungsängen och Tibble. Många har bosatt sig här just för närheten till naturen. Skolorna behöver naturområden för utflykter och exkursioner. Det är viktigt att planera så att det finns högkvalitativ friluftsmark för ej bilburna och för de som på grund av långa arbetsdagar ej hinner ut på vägarna för att nå ett strövområde. Om Rankhusområdet bebyggs enligt förslaget kommer de boende i Brunna och i

Rankhus, ca 20 000 – 25 000 människor, att sakna närströvsområde för sitt vardagliga friluftsliv. I en sådan kommun som Upplands-Bro, där kommunikationerna är glesa i tid och rum, får inte de synnerligen viktiga närströvsområdena exploateras bort, som här riskerar ske.

Det sammanbindande naturstråket Gröna Dalen föreslås genomskäras av GC-vägar och därmed belastas av avgaser och buller (mopedtrafik tillåts på GC-vägar) och göras otrygga för dem som söker sin rekreation där. Inte heller bör vandringsleder planeras inom bullerbelastat område som det sk friområdet upp mot Livgardets gräns.

3. Planerad bebyggelse tillåts inkräkta på strandskyddat område:

Strandskyddet är en nationell tillgång som måste respekteras och vårdas för framtida generationer, i all synnerhet i en storstadsregion som denna. Bostadsbebyggelse bör utformas så att den lockar nya kommuninnevånare, som inte är mer egoistiska än att de kan glädjas åt att även andra kan vistas i strandområdena och åt att marken där har skydd för framtiden. För friluftslivet är det långt viktigare att strandområden förblir skyddade än att leder anordnas längs stränderna. Att en strand bitvis är kuperad eller brant är inte något hinder för friluftsliv. En variationsrik terräng har ett särskilt värde. Det är inte nödvändigt att nå strandlinjen överallt. Strandskyddsområdet skall inte exploateras för bebyggelse utan bevaras för naturvård och friluftsliv.

4. Ett tyst område i en storstadsregion görs bullerstört:

Den centrala delen av Rankhusområdet har idag en god ljudmiljö. Den är inte genomkorsad av trafikerade vägar. Gröna Dalen är buffert mot väster, Ryssgraven mot öster. Ett sådant tyst område är en sällsynthet i storstadsregionen.

Brandområdet, som är en del av det tysta området, är intressant som sådant. Det är ingalunda ogästvänligt. Det är planterat med tall och gran och dessutom bevuxet med bl a rikligt med björk, sälg, al och asp. Det ser idag ut som ett fjällandskap med låga bergsryggar mellan grönskande stråk. Just nu är det svårframkomligt men det är givetvis inte något som måste vara bestående eller motiverar att området fylls över med massor och byggs. Detta område har goda förutsättningar att återhämta sig och åter bli attraktiv mark för friluftsliv. Inga vägar bör dras genom detta tysta område.

5. att spridningsmöjligheterna till Görvälnkilen över Ståksön försämras

Bebyggelse av Rankhusområdet kommer att försämra spridningsmöjligheterna till den regionalt viktiga Görvälnkilen. Redan beslutade exploateringar söder och väster om Bro samhälle inom kilområden och värdekärnor tillhörande Görvälnkilen ger försämrade spridningsmöjligheter och därför är det viktigare att bevara naturen här. Spridningsmöjligheterna inom Rankhusområdet mot Görvälnkilen bör bevaras eller förstärkas.

6. Planprogramförslaget har tagits fram innan en kvalitativ Grönplan för Upplands-Bro kommun utarbetats:

I översiktsplan 2000 utlovades en Grönplan för framför allt tätortsområden, där en noggrannare bedömning skulle göras av behovet av olika typer av rekreations- och strövsområden. Någon sådan har ännu ej utarbetats. Både i Miljöbalken och i regeringens skrivelse ”En samlad naturvårdspolitik” ges ett starkt stöd för friluftslivet och för att den tätortsnära naturens ställning i förhållande till annan mark- och vattenanvändning skall stärkas, i synnerhet i de tre storstadsregionerna. Det räcker inte att ”spara natur” utan det krävs en offensiv planering för fri-

luftslivet med tydliga strategier och mål. En kvalitativ Grönplan måste utarbetas innan ytterligare planering görs för exploatering av friluftsmark.

Därtill anser Friluftfrämjandet att demokratin i planprocessen ej fungerat särskilt väl. Då Rankhusområdet är ett välbesökt strövområde anser de att många fler än de som fått direktinformation måste anses som berörda. Planhandlingarna har ej varit tillgängliga utanför arbetstid för de som ej har tillgång till Internet. De hänvisar även till hur Rankhusområdet hanterats i översiktliga planeringsdokument från 1880-talet och framåt. De anser även att ÖP 2000 ej ger en korrekt samlad bild av markanvändningen i kommunen med tanke på hur exploateringar skett utanför tätortsområdet.

23. Friluftfrämjandet, Stockholms distriktförbund

Distriktet stödjer lokalavdelningen i dess krav på att kommunen drar tillbaka planprogramförslaget för utbyggnad av Rankhusområdet, utarbetar en Grönplan och reviderar Översiktsplan 2000.

- Strandskyddet får ej inkräktas på. Strandskyddet är en nationell tillgång som måste respekteras och vårdas för framtida generationer.
- Planering måste göras för närströvområden. Dessa kn inte vara för små. De fungerar då inte som strövområden och resultatet blir nedsliten naturmark.
- Bullerfria områden är mycket viktiga för hälsa och välbefinnande vilket gör att den centrala delen av Rankhus som idag har en god ljudmiljö bör så fortsätta att vara.
- Kommunen har inte uppfyllt löftet om framtagning av en Grönplan. På grund av detta saknas översikt över var exploatering kan ske utan men för friluftslivet.

24. Kungsängens Villaägarförening

För Kungsängens Villaägarförening anser inte att Trafikplats Kungsängen Östra (151) behöver byggas ut med ytterligare en på- och avfart mot Enköping. Jakobsberg och Kalhäll-Stäket har också ett trafikplatssystem som ger 2 uppfarter mot Stockholm och en mot Enköping. De klarar sig med det och det kan vi också. Det behövs bara bättre bullerskydd. Alltså behöver man inte rita in Skyttens väg, Bergencrantz väg och Ängsvägen i programområdet.

Om vägsystemet inom Rankhus tror vi, att om man öppnar vägar från Konst-, Artist- och Musikvägen mot Rankhus och Trafikplats 151, kommer de flesta att åka den vägen mot Stockholm. Det blir då 2-3 km kortare färdväg. Det gör 100-150 milj per år. Det är en hel del pengar. Naturligtvis kan vår kommun bygga olika sorters hinder, så att det avskräcker folk att åka den vägen.

Rankhus är ett stort område med stora utbyggnadsmöjligheter. Här finns en bra möjlighet att först konstruera väl bullerskyddade bussgator och sedan lägga ut boendet. I programförslaget föreslås 3000 bostäder. Inget sägs om fördelningen lägenheter och villor. Enligt Översiktsplan 2000 anses cirka hälften av varje vara lämpligt. Inget sägs heller om hur många parkeringsplatser som behövs. Det har redan tidigare visat sig att en parkeringsplats per bostad inte är tillräckligt.

Vår kommun har nu planer på ett vidlyftigt höghusbyggande. Kungsängen ska tydligen också bli ett höghussamhälle på gott och ont. Vi föreslår, att lägenhetsfastigheter ska vara högst 6000 kvm, stå att lägenhetsfastigheterna också betalar för 100% av sin tomtytas regnvatten.

Planprogrammet ger oss en känsla, att vi intresserade skulle föreslå ett byggande som HSB skulle följa. Det är HSB som ska planera ett rejält byggande inom en rimlig tid. 30 år är för länge. Det är ett sådant program vi ska ta ställning till.

Fantasier om nollalternativ: Att tro att Kungsängen inte utvecklas och växer, är ett ovanligt ställningstagande. Vi ligger så nära Stockholm, att Kungsängen säkert kommer att växa. Att plantera skog är dumt.

25. Svenska kyrkan, Kungängen-Västra Ryds församling

Det är viktigt med kommunikationsmöjligheter från Rankhusområdet över till det befintliga Brunnaområdet. De tjänster vi vill och kan erbjuda till de som flyttar in i området vill vi gärna koncentrera till Brunnaområdet beläget vid Artistvägen. Det borde även vara av intresse för boende i Rankhusområdet att lätt kunna nå Brunna företagsområde med COOP och eventuella arbetsplatser där. Den planerade förbindelsevägen via Konstvägen i norra Brunnaområdet torde vara en bra lösning på detta. Gång- och cykelväg direkt mot Artistvägen tror vi skulle vara ett bra komplement för kommunikationen mellan de två områdena.

---

26. Hans Johansson, Ulla B Ovsianikov, Rankhusvägen 59

De motsätter sig planerna på att bygga om eller ny trafikplats Kungsängen. Det finns lämpligare ställen att bygga anslutningsvägar till Rankhusområdet både ur buller- och miljöhänsyn, till en billigare kostnad och framförallt av respekt för oss fastighetsägare, som förhoppningsvis också i framtiden har våra hem i planområdet. Därtill otillfredsställande hanteringen av samrådet.

27. Kjell A Johansson, Rankhusvägen 40

Otillfredsställande hantering av samrådet, se särskild kommentar.

28. Holger Ängeskog, Bergencrantz väg 2

- Ändra planförslaget så att de permanenta fastigheterna söder om E18 kommer utanför förslaget. Av- och påfart mot Enköping utgår helt.

Förslagets gränsdragning slår mot möjligheten att få ett realistiskt pris för respektive fastighet vid en eventuell försäljning.

- Väganlutning från Kungsängen Östra i en slinga väster om Rankhus till Gröna Dalen för att där delas upp i en väg under E18 till Kasma industriområde och vidare till Rönnbärsvägen, samt en väg rakt fram till Brunna avfarten och kanske en väg norr ut längs Gröna Dalen med anknötning till skolor och stormarknad.

Förr eller senare kommer behovet av en anslutning västerut upp och nu är det dags att reservera mark och resurser för detta. Anslutningen ska gå via Rankhus och norr om nuvarande E18. För att binda ihop olika delar av Kungsängen så är det naturligt att ansluta Rankhus till södra delen av Brunna till avfart Brunna. Den önskade sammanbindningen av Kungsängens olika delar uppnås ej via Konstvägen. Observera fornminnena i närheten av avfart Brunna. En sådan lösning ger även möjlighet till kontakt med Kasma industriområde, utlovad ny väg samt blivande nya idrottsplats. Bifogar skiss med vägförslag.

Planerad genomfartsgata från Kungsängens trafikålar till Konstvägen kan ifrågasättas som varande de enda två infarterna för 3000 bilar i en framtid. Det måste vara enklare att komma till köpcentra, idrottsanläggningar och kulturella avdel-

ningar typ bibliotek och skolor. Därför är det av största vikt att in- och utfart genom Kasoområdet får högsta prioritet, det löser transportfrågan under utbyggnadsskedet och avlastar samhället i övrigt från tung trafik.

- Bullerridåer i form av vegetation samt även bullerplank längs E18 båda sidor anordnas. Det krävs nedgrävning av kraftledning samt tillskott av jord för skogen att växa i.

Det tilltänkta industriområdet norr om E18 kommer att skicka bullret från motorvägen tillbaka till samhället i söder. Miljömässigt är det heller inte så bra eftersom industrier inte alltid är av den renaste sorten och redan vägtrafiken är tillräckligt förorenande. En bättre lösning är en rejäl ridå av vegetation bestående av höga och låga träd ett 100-tal meter längs E18 norra sida, kanske ett utökat fritidsområde fram till radiomasten eller reservmark för framtida behov om 30 år. Det finns områden för industriändamål färdig för inflyttning på flera platser i kommunen. En annan bullerdämpande åtgärd och miljövänlig satsning är att gräva ned kraftledningen längs E18 och plantera tät vegetation på denna förhatliga gata.

29. Gunnar Steiner, Bergencrantz väg 3

Otillfredsställande hantering av samrådet, se särskild kommentar.

30. Karl-Erik Isacson, Berit Sätterström Isacson, Skyttens väg 60

Trafikplats Kungsängen skall ej byggas ut. Kraftigt bullerskydd skall byggas runt trafikplatsen. Planprogrammet skall ej omfatta de bebyggda fastigheterna vid trafikplatsen. Ett realistiskt förslag till trafiklösning är det som en arbetsgrupp tagit fram (se yttrande nr xxx nedan) och som knyter ihop Kungsängen och brunna med en lokalgata och med anslutning till såväl Rankhusområdet som till Kasmo industriområde. E18 kommer då ej att belastas av lokaltrafik och kommunikation till och från Enköping löses via Brunna trafikplats.

31. Clarry Jansson, Arne Jansson, Skyttens väg 62

De är chockade över att en ny trafikplats har ritats in där deras fastighet är belägen.

32. Kees de Jong, Pannåvägen 26

Invänder å det starkaste mot förslaget att använda Konstvägen som länk mellan Rankhusområdet och Brunna då Konstvägen kommer att bli en vältrafikerad väg och för många en smitväg vilket drabbar de boende utmed Konstvägen. Frågan måste utredas till fullo innan byggnation tillåts i Rankhus så att inte alternativa trafiklösningar byggs bort.

- Det är inte orimligt att anta att hälften av Rankhus 3000 hushåll besöker COOP Forum minst 1 gång i veckan och att Konstvägen blir främsta vägvalet och att i så fall ökar trafiken med 1500 bilar/vecka varav huvuddelen mellan kl 17 och 20.

Från Rankhus till den plats de flesta vill besöka i Brunna (COOP) kan man enligt förslaget komma med bil antingen via Kungsängens trafikplats eller via Konstvägen. Avståndet kan ej vara lika långt, ca 3 km, som uppges i programförslaget.

- Uppenbar risk finns även för att Konstvägen kommer att trafikeras av boende i Brunna för trafik via Rankhus till Kungsängens centrum.
- Redan idag är Konstvägen vältrafikerad. Buller och fordon som framförs väsentligt snabbare än trafikhastigheten är dagliga situationer för oss boende. Detta samsas med barn som bor i anslutning till vägen och framförallt barn som går, åker spark och cyklar mm på Konstvägen. Ökar trafiken med bilar från andra områden, alltså "ej boende i om-

rådet”, är det en mycket påtaglig risk att antalet incidenter och allvarliga olyckor ökar väsentligt. Även buller och vibrationer för fastigheterna i vägens närhet kan komma att öka väsentligt.

- Vilka underlag och beräkningar finns för konstaterandet att Granhammarsvägen har tillräcklig kapacitet för en utökning av trafiken? Vägen har redan idag periodvis påtaglig trafik särskilt då föräldrar lämnar/hämtar barn vid förskolor och skolor. Även cirkulationsplatsen vid Energivägen är redan idag en trafikfara.
- Att förbättra för kommunal transport är positivt men detta kan uppnås genom att väg etableras där endast buss kan framföras, såsom skett på andra håll i kommunen där ”smitvägar” för biltrafiken velat undvikas.
- Att vägen behöver finnas av säkerhetsskäl behöver förklaras bättre.

33. Bertil Axelsson, Skogsvägen 4

- Miljökonsekvensbeskrivning utarbetas över hur exploateringen av Rankhusområdet påverkar boendekvaliten i befintlig bebyggelse i Kungsängen och Brunna

Det pågår en förtätning av bebyggelsen på flera håll i Kungsängen. Rankhusområdet är det naturliga närströvsområdet både för dem som nu bor och de som flyttar in i tillkommande bebyggelse. Hur påverkas boendekvaliteten för övriga boende i Kungsängen om Rankhusområdet exploateras?

Under rubriken Nollalternativ framhålls att utan exploatering kan tänkas att öppna ytor vid Rankhus och Stigstorp skogsplanteras, vilket skulle vara negativt för landskapsbilden. Det finns all anledning att ifrågasätta om inte en exploatering är mer negativ just för landskapsbilden.

- Programförslaget omarbetas att omfatta 1400-1500 bostäder i blandad tät och gles bebyggelse

I översiktsplanen har Rankhusområdet varit upptaget för framtida bebyggelse. Programmet för den fördjupade översiktsplanen för Bro-Kungsängen angav att Rankhus skulle kunna inrymma 1400 bostäder. Detta har tydligen ändrats under arbetet till 3000 bostäder vilket lagts in i detaljplaneprogrammet på bekostnad av stora inskränkningar i strandskyddet.

- Bebyggelsen planeras så att strandskyddet enligt gällande lag respekteras
- Utbyggnadstakten bör begränsas till 10-15 år med start efter det att byggnationen i Tibbleskogen anses slutförd

Med 100 lgh per år blir området färdigbyggt efter 30 år. Det innebär att de först inflyttade får leva större delen av sin boendetid med byggtrafik. Alternativt något kortare om byggtrafiken till norra delen dirigeras via Brunna med olägenheter för denna bebyggelse.

- Gränsen för planområdet justeras så att befintlig villabebyggelse i Kungsängen ej ingår

Med dagens teknik torde en utbyggnad av Kungsängens trafikplats enligt system ”RUTER” kunna genomföras. Alternativt kan förslaget från gruppen av villaägare i Kungsängen bearbetas vidare. Anslutningen i Gröna Dalen bör ske till en utbyggd Bydegårdsväg varigenom bättre förbindelse Kungsängen-Brunna också skapas. Gamla Kungsängen har komplicerade trafiklösningar som inte medger den trafikstring som uppstår när blivande Rankhusbor skall söka sig genom samhället till centrum.

- Ny detaljplan för trafikplats Kungsängen eller för annan trafiklösning skall vara fastställd innan bebyggelse igångsättes
- Studie över planerad bebyggelses trafikallstring genom såväl gamla Kungsängen som Brunna skall redovisas

34. Linnea Habianic, Norbert Habianic,

De protesterar mot bygget av trafikplats vilket berör dem. Eftersom det redan finns en utfart mot Enköping finner de det orimligt att bygga en ny trafikplats i området.

35. Lennart Kummelbäck, Anne Kummelbäck, Ängsvägen 22

De anser att programförslaget påverkar alltför mycket intressen som berör tillgänglighet till natur och naturhänsyn, att det även infrastrukturmässigt finns delar som inte bidrar till ett sammanhållet och strategiskt utvecklat Kungsängen, att bebyggelsen skall begränsas till det idag avbrända området och dess omedelbara närhet samt att det positiva är strandpromenaden med "bryggor" utmed bergen.

- Byggplanens omfattning är alltför stor. De gröna partierna som inte drabbats av branden är ett viktigt rekreationsområde och programförslaget minskar detta för kraftigt och minimerar ostörd naturupplevelse, bärplockning, djurs naturliga rörlighet.
- Byggplanen inkräktar alltför mycket på strandskyddet och behöver därför minskas och koncentreras kring nuvarande bebyggelse, inte minst för att kommunen skall framstå som en kommun som bryr sig om naturvärdena.
- Området närmast E18 undantas från bebyggelse för att befintlig vegetation skall utgöra en bullerskärm och för att detta är det närmaste grönområdet för centrala Kungsängen och därför extra värdefullt. Det finns ingen anledning att placera verksamheter här.
- Gör en utbyggd trafikplats men ej till priset av vräkta husägare eller högre bullernivå. En utbyggd trafikplats måste rymmas inom nuvarande trafikplatsområde på södra sidan om E18 och med bullerförebyggande åtgärder. På norra sidan borde dock plats finnas för påfartsramp västerut. Alternativet är att nyttja trafikplats Brunna.
- Koncentrera verksamheter till befintliga områden i Brunna och Kasma. Att ha fler verksamheter norr om E18 i ett viktigt rekreationsområde är ett typiskt generaltankefel som inte får bli verklighet. Ett alternativ är att på södra sidan av E18 fortsätta placera verksamheter och till detta bygga en ny lokalväg för trafik till Kasmos industriområde från Trafikplats brunna för att minska trafiken och öka trafiksäkerheten för skolbarn och dagisbarn i området kring Kungsängens kyrka. En del boende i Ekhammarsområdet kunde även nyttja den och på så sätt minska belastningen förbi skola, dagis och idrottsplats.

36. Christer Åman, Susanne Åman, Skyttensväg 66

De anser att planprogrammet för Rankhus och ny cirkulationsplats inte är bra då många kommuninnevärdare blir drabbade. Något utav det gamla ursprungliga Kungsängen måste sparas. De anser att tidigare föreslagen avfart vid Dalkarlsbacken är mycket bra och även att förslaget som Jarl Björklund lämnade vid mötet den 8 juni är bra på så sätt att inga behöver bli berörda av bygget vid Rankhus.

37. Marie Ådén, Etsarvägen 4

38. Jan Pettersson, Ulla Pettersson, Etsarvägen 14

39. Dennis Wikstrand, Etsarvägen 16

Planen att använda Konstvägen som genomfartsgata bör omprövas därför att

- Boendemiljön vid Konstvägen försämras
- Det medför ökat buller
- Ökade risker för innevånarna framförallt för barnen
- Konstvägen är ej byggd som genomfartsgata
- Överensstämmer ej med Översiktsplanen
- Miljökonsekvensutredning för Konstvägen saknas, ej tillräckligt underlag
- Underskattad trafikvolym i programmet, fler kommer att använda vägen
- Säkerhetsskäl som orsak till sammanbindning ifrågasätts
- För få delgivna utmed Konstvägen
- Försämring av marknadsvärdet för våra fastigheter

Istället föreslås att trafiken leds runt Norra Brunna på ny väg dikt intill gränsen mot Livgardets område av anledningarna; kommunal/HSB:s mark, redan bullerskadat område, brett skyddsområde fås. Konstvägen kan fortfarande fungera för busstrafik och även för gående/cyklande. Biltrafikspärr anordnas.

40. Ove Johansson, Silkesvägen 30

Låt inte Konstvägen bli en matargata för trafik till och från Rankhus. Låt inte utbyggnaden av Rankhus ställa till problem för de boende i Norra Brunna.

Resonemanget i programmet bygger på att man bygger ut Kungsängens trafikplats. Men med tanke på att medel för en utbyggnad av trafikplats Kungsängen inte finns och att det redan finns en trafikplats ca 800 m därifrån så förefaller en utbyggnad av Kungsängens trafikplats inte sannolik. Denna motsättning behöver redas ut innan man över huvud taget går vidare med projektet.

Det är märkligt att programmet så lättvindigt föreslår att sammanlänkningen Rankhus-Brunna ska ske via Konstvägen, som går rakt igenom och som delar bostadsområdena i norra Brunna, och därmed låta Konstvägen vara matargata för trafiken via Granhammarsvägen ned till Brunna trafikplats som blir den trafikplats som i huvudsak används om inte Kungsängens trafikplats byggs ut.

Redan idag utgör trafiken på Konstvägen ett problem; trafikbuller och avgaser, bebyggelse nära vägen, säkerhetsrisker för barnen. Vi boende har försökt förbättra trafikmiljön med olika former av farthinder och även uppmärksammat kommunen på trafikproblemen – detta utan resultat. Och nu föreslår kommunen Konstvägen som matargata till Rankhus...

Dra istället fram matarvägen från norra delen av Rankhus intill regementets område direkt ut till Granhammarsvägen och bygg denna väg innan utbyggnadsarbetena av Rankhus inleds.

41. Annika Kvarnberg

Rankhus är i stort sett den del av Kungsängen som är orörd. Vi är många som promenerar och njuter av naturen där. Självklart är att Rankhus inte ska bebyggas.

Som boende i Kungsängen sedan 1963 har Annika Kvarnberg sett Kungsängen "växa upp" till en mycket trevlig kommun. Kungsängen var fint med all natur och fina strövområden men har förändrats. Strövområden försvinner eller minskar på grund av byggnation till exempel husen på Topazvägen, lyxhusen i Sylta, Norrboda, Svartviken och Furuhällsvägen. Diskussioner pågår om hur Kungsängens centrum ska se ut och en plan för Kungsängens centrum måste vara klar innan vidare byggnationer av bostäder. Hur är det tänkt angående ökad trafik på Konstvägen och Skyttens väg? Kommer husen utmed dessa vägar att bli mindre attraktiva?

42. Marianne Sehlberg

Förslaget om att dra bussgatan genom skogen mellan bebyggelsen i Norra Brunna och Livgardets område är dåligt genomtänkt ur flera synpunkter:

- Bussgatan skulle då gå längst ut i området och alla boende i området skulle få långt till busshållplatsen.
- På mötet protesterades mycket mot att strövområden skulle förstöras i och med Rankhus bebyggelse. Drar man en bussgata mellan bebyggelsen och Livgardet förstör man ännu mer strövområde. Vilket inte finns någon anledning till.
- Konstvägen är idag bussgata. Det finns inget skäl vare sig ekonomiskt eller miljömässigt att inte fortsätta på denna redan skapade bussgata ner mot Rankhua.
- Biltrafik ej nödvändig. Endast bussgata samt gång- och cykelväg.

43. Arne Malm, Kyrkbyn 1:7

Det är inte acceptabelt med ett vandringsstråk utefter strandremsan vid Ryssgraven på min privata tomtmark. Det är en markant olägenhet av följande skäl:

- Delar av min privata tomt tvångsinlöses
- Strandlagsrätten överskrides av kommunen
- Hemfridszonen blir kraftigt reducerad då min fastighet är placerad endast 20 meter från vattenlinjen
- Terrängen är kraftigt sluttande och är att beteckna som en ren brant
- Som skattebetalare är det olämpligt att bekosta stora markarbeten + investering av icke ägd mark för det ringa mervärde det skulle ge att förlägga vandringsleden på anvisad sträckning i planprogrammet.

HSB-representanten framförde vid mötet att vandringsleden ska uppfattas som en eventuell vandringsled utan anspråk på att placeras enligt ritningen i planprogrammet.

44. Hans E Lindholm, Inger Lindholm, Ekhammar 4:162

De anser att byggnationen i den planerade utsträckningen inte ska ske med motiveringen

- en "lunga" för intillboende försvinner
- bullret i området kommer att öka ytterligare
- Kungsängens centrum är inte dimensionerat för den planerade utbyggnaden.

Om byggnation ändå sker enligt planerna så

- får den inte inkräkta på lagstadgat strandskydd, snarare ska den ej bebyggda strandnära marken utökas
- ska området närmast motorvägen (Hjortvägen, Rådjursvägen, Älgvägen och Rankhus) lämnas ifred.

Angående Kungsängens trafikplats

- om den utritade trafikplatsen blir verklighet kommer den att förstöra – eller störa – boendet för människor, varav många bott i området i över 40 år
- den utbyggda trafikplatsen ger ett för kort avstånd för en avfart från respektive påfart mot Enköping
- en annan lösning med utbyggnad på Rankhussidan och med anknäytning till Brunna trafikplats borde vara möjlig. Elever vid Upplands-Brogymnasiet vt 2002 i kursen teknologi C planerade det aktuella området och kom fram till att inte röra byggnationen vid Kungsängens trafikplats. Istället drog de en väg från det framtida Rankhusområdet genom Gröna Dalen och till Brunna trafikplats.

45. Annika Lindholm, Bergencrantz väg 4

Annika Lindholm förordar en mycket mera försiktig utbyggnad av Rankhus, med sammanhängande ”stora gröna svep” snarare än ”små gröna stråk” inklämda här och där. Bra strövområden är viktiga för folkhälsan, både för den fysiska och för den psykiska hälsan. De små gröna stråk som är inritade på plankartan kommer inte att räcka för 25 000 invånare i Kungsängen. För många i Kungsängen är Rankhus strövområde ett andningshål idag. Ganska risigt och vanskött men ändå; mangas smultronställen, jogging- och svampskogsmarker kommer att försvinna vid en exploatering.

1. Trafikplats Kungsängen

Skippa fullt utbyggd trafikplats på grund av förmodade stora tekniska problem, förfölning, inkräkta på nuvarande villaområde, inlösen av fastigheter. Välj istället den smarta anslutningen till trafikplats Brunna som några grannar lämnat förslag om.

2a. Strandskyddet och områdets inneboende naturvärde

Bevara strandskyddets 300-meters gräns. Sköt och vårda strandskyddsområdet som ”Naturpark” = trädgallring, busk- och slyröjning, kontinuerlig städning. Idag är ”skogen” bitvis mycket risigt och svårtillgänglig. Naturparksområdet skulle kunna kompletteras med woodlandsplanteringar närmast de tänkta husen dvs komplettering med växter som trivs i ”skogsmiljön”.

2b. Jämförelse: Är Gröna Dalen skyddsvärd?

Varför ska Gröna Dalen ”skyddas” med grön skärm? Bygg hellre intill Gröna Dalen än nära vattnet. En bättre skötsel av gräsmarken i Gröna dalen vore önskvärt. Tistelordlingarna som nu förekommer ser för d-j ut. Ett välskött Gröna Dalen kan jämföras med Gärdet i Stockholm. Hela sträckan från Brunna ned till Tibbleviken borde ses som en helhet och ”fejas” 2-3 ggr under sommarhalvåret. Man kunde även plantera lite fina solitärträd.

3. Fästingplågat område

Fästingplågan är ett aktuellt problem under hela sommarhalvåret och det försvårar utnyttjandet av Ranjhus som strövområde idag. Föreslår därför åtgärder för att minska risken för motionärer och hundar; röj/klipp eller trimma ned allt högt gräs längs efter stigar och skogsvägar. Det kostar säkert en del men blir nog samhällsekonomisk lönsamt om sjukvårdskostnader mm tas med i beräkningen. Om man redan idag börjar sköta strandskyddsområdet som naturpark och med tanke på fästingarna skulle säkert ”Goodwillen” öka för hela det framtida byggprojektet.

4. Börja exploateringen ”norrifrån”

Börja bygg i norra änden närmast Brunna för där finns lite ”infrastruktur” att bygga vidare på såsom ”coop-lada”/stormarknad och ”trafikplats” som kan nyttjas av de första nybyggarna.

5. Möjligen ett undantag från strandskyddet?

Angående strandskyddet och den byggnation som redan finns intill Ryssgraven dvs ”Fallet”, ”Italienska villan” och eventuellt även ”Stigstorp”; dessa områden kan kanske upplåtas som kolonistugeområde (jfr Tonto i Stockholm) under förutsättning att nuvarande fastighetsägare önskar sälja under de närmaste 5-10 åren. Ett annat alternativ är att åkerbitarna intill upplåts för kolonistugelotter. Ett kolonistugeområde är ju öppet för allmänheten så det blir ingen privatisering av strandområdet.

6. ”Förtätning” av villaområden?

Det finns fastigheter i Kungsängen som är fuskbyggen, dåligt underhållna eller ohälsosamma på grund av radon. Kunde kommunen eller HSB köpa in dessa fastigheter då de säljs och överväga rivning och nybyggnation istället? En sådan äldre villatomt är 1000-2000 kvm och skulle säkert rymma 3-5 radhus istället. Då kanske några av de små gröna kilarna i villakvarteren kunna sparas.

46. Agneta Cronsell, Silkesvägen 40

Låt inte Konstvägen bli en matargata för trafik till och från Rankhus. Låt inte utbyggnaden av Rankhus ställa till problem för de boende i Norra Brunna.

Resonemanget i programmet bygger på att man bygger ut Kungsängens trafikplats. Men med tanke på att medel för en utbyggnad av trafikplats Kungsängen inte finns och att det redan finns en trafikplats ca 800 m därifrån så förefaller en utbyggnad av Kungsängens trafikplats inte sannolik. Denna motsättning behöver redas ut innan man över huvud taget går vidare med projektet.

Det är märkligt att programmet så lättvindigt föreslår att sammanlänknings Rankhus-Brunna ska ske via Konstvägen, som går rakt igenom och som delar bostadsområdena i norra Brunna, och därmed låta Konstvägen vara matargata för trafiken via Granhammarsvägen ned till Brunna trafikplats som blir den trafikplats som i huvudsak används om inte Kungsängens trafikplats byggs ut.

Redan idag utgör trafiken på Konstvägen ett problem; trafikbuller och avgaser, bebyggelse nära vägen, säkerhetsrisker för barnen. Vi boende har försökt förbättra trafikmiljön med olika former av farthinder och även uppmärksammat kommunen på trafikproblemen – detta utan resultat. Och nu föreslår kommunen Konstvägen som matargata till Rankhus...

Dra istället fram matarvägen från norra delen av Rankhus intill regementets område direkt ut till Granhammarsvägen och bygg denna väg innan utbyggnadsarbetena av Rankhus inleds.

Önskar svar på följande frågor:

Hur blir trafiksituationen på Konstvägen med tung och nersmutsande byggtrafik? Går det över huvudtaget att bo kvar för oss som bor utefter vägen? Hur kommer kommunen att kompensera oss? Blir det bullerplank och lägre taxeringsvärden? Barnfamiljer som bor norr om Konstvägen – hur ska de våga skicka barn till Brunnaskolan?

47. Vivi-Anne Häggmark, Ola Häggmark, Silkesvägen 26

48. Berta Myhrberg, Silkesvägen 28

De motsätter sig förslaget om Konstvägen som matargata för trafiken till och från Rankhus. Exploateringen av Rankhus får ej ske genom klara försämringar för de som nu bor och i framtiden kommer att bo i Norra Brunna.

Alla hushåll i Norra Brunna kommer att bli berörda av miljöproblem som starkt trafikbuller och avgaser. Redan idag har vi sådana problem på grund av trafiken på E18 och flygtrafiken, vilket inte borde vara helt okänt för kommunen. Ur säkerhetssynpunkt utgör trafiken också en stor risk, inte minst för barnen som ska till och från skolan eller till kompisar. Detta gäller alla som bor norr om Konstvägen. På flera gator har vi själva försökt förbättra trafikmiljön genom olika former av farthinder. Samtidigt som vi flera gånger försökt få kommunen att göra något åt den nuvarande trafiken på Konstvägen – detta utan resultat. Att då föreslå Konstvägen som matargata till Rankhus visar på ett visst förakt för de boendes problem.

Dra istället matarvägen från norra delen av Rankhus intill regementets område direkt ut till Granhammarsvägen. Det borde även kunna dras en väg direkt ifrån E18, vid avfarten Kungsängen, via Rankhus.

49. Jarl Teljstedt, Bergencrantz väg 5, Soheila Mellat, Bergencrantz väg 8

De protesterar mot planerna på att förlägga ett verksamhetsområde på norra sidan av E18 och vill att området istället ska lämnas orört. Vidare yrkar de på att vägsträckningen från Avfart Kungsängen via Hjortvägen under E18 mot Kasma industriområde får en sträckning ca 400-500 meter norrut vid den redovisade gröna korridoren. De protesterar även mot en utbyggnad av trafikplats Kungsängen.

De anser att kommunen i planprogrammet negligerar de problem som uppstår för de boende sydväst om E18. Till exempel har kartorna ingen färgmarkering och bullersituationen redovisas enbart för området norr om E18.

Det föreslagna verksamhetsområdet och området sydväst om E18 ligger på samma ursprungliga bergsplatå. Bergsplatån delas av motorvägen som är belägen i ett djupt sprängt schakt med upp till 6 meter höga sidor, där den nordöstra sidan dominerar i höjd med ca 10 meter. Det djupa bergsschaktet fungerar som en resonanslåda för det störande motorvägsbullret och ackumulerar förmodligen även en hel del avgaser. Nu har även en kraftledning placerats parallellt med motorvägens södra sida och då vegetation ej får växa upp i kraftledningsgatan så lämnas fritt spelrum för buller och avgaser att nå fram till bostadsbebyggelsen söder om motorvägen. Det tänkta verksamhetsområdet kommer att exponeras på ett mycket menligt sätt i vår boendemiljö eftersom ingen skylande växtlighet tillåts. Hela södra sidan av planområdet är mycket känsligt för vindar. Blåser det från nordväst ökar motorvägsbullret till ett öronbedövande då därifrån. Och blåser det från sydväst blir det viceversa. Det är inte svårt att föreställa sig vad som kommer att ske ifall man hugger ner den ljudabsorberande barriär av träd och växtlighet som finns för att ge plats åt ett verksamhetsområde med huskroppar upp till 4 våningar och däröver; det blir fritt spelrum även för rakt nordliga vindar att föra in motorvägsbullret bland bebyggelsen på södra sidan. Dessutom kommer höga byggnadskroppar att reflektera motorvägsbullret rakt över vägen. Scenariot blir en konstant bullermatta hur än vindarna vänder. Planprogrammets formulering ”kan komma att fungera som bullerskärmar” visar att ingen med säkerhet kan garantera att det kommer byggnadskroppar som fungerar som bullerskärmar. Säkert är dock att den redan idag för höga bullernivån och föroreningarna på sydvästra sidan av E18 kommer att öka. Även verksamhetsområdet kommer att alstra en hel del störande ljud. Kommunen och NCC har en hel del outnyttjad bättre lämpad industrimark i Brunna industriområde där många industrilokaler långa tider stått tomma. Det finns inget allmänintresse att ta också detta område i anspråk för industrimark.

De har tagit del av Holger Ängeskogs inlägga till kommunen och stöder hans förslag på vägsträckningar. De instämmer även i hans syn på att lämna ett orört område närmast E18, ett område som är 400-500 meter brett och som kan fungera som värn för deras störda boendemiljö. Området kommer dessutom att kunna fungera väl som ett rekreationsområde för Ekhammarsborna då alla våra nära rekreationsområden är bebyggda, t ex Svartviken.

50. Jarl Teljstedt, Ekhammar 4:125

Jarl Teljstedt framför synpunkter som arbetats fram tillsammans med 7 berörda fastighetsägare kring Kungsängens trafikplats. De är enhälligt emot utbyggnaden av trafikplats Kungsängen samt att de inte har några invändningar mot den förberedande planen för Rankhus.

Vad motiverar trafikplatsens utbyggnad och den föreslagna vägsträckningen? Hur är de ekonomiska och tekniska förutsättningarna? Hur långt har kommunen kommit i förhandlingarna med Vägverket och hur ställer sig Vägverket?

Trafikplats Kungsängen kom till under förutsättning att det inte skulle vara västliga ramper på grund av närheten till Brunna Trafikplats. Nu är trafikintensiteten högre så vad är det som gör det möjligt att nu bygga västliga ramper? Därtill kommer motorvägen, om trafikplatsen byggs ut, att användas som lokalgata mellan Trafikplatserna vilket de inte tror att Vägverket eller Trafiksäkerhetsverket ser med blida ögon på.

De föreslår istället att vägen som utgår från Bygdegårdsvägen via Kasmö industriområde och ut till Granhammarsvägen dras fram till Västra Rydsvägen och vidare under befintlig viadukt under E18 och rakt in i Rankhusområdet. Här anslutes även till Hjortvägen medelst en ny väg genom det nya industriområdet längs E18 på Rankhussidan. Hjortvägens andra ände mynnar rakt in i avfarten från E18.

Argumenten för förslaget är

- Granhammarsvägen har karaktär av huvudled, vägens kapacitet tas till vara
- Busslinje kan dras Hjortronvägen-industriområdena-Rankhus-pendeltågstationen
- Viadukten så bred att den rymmer bilväg, gångväg och andra aktiviteter, intrånget i Gröna Dalen är marginellt
- Flytten av idrottsplatsen till Gröna Dalen underlättas, den får bra tillgänglighet,
- Små konsekvenser för de kringboende, långt från privat bebyggelse och i idag outnyttjad terräng
- Industriområdena på var sida av E18 binds samman, ingen tung trafik på Skyttens väg

51. Stefan Wolmefelt, Mayom Wisetphan, Michael och Philip Wolmefeldt, Rådjursvägen 37

De framför att planerna för Rankhus får negativa effekter för familjen framförallt för barnen, 4 och 9 år gamla, som rycks upp från sin trygghet. Ett av barnen med särskilda problem klarar inte en flytt.

Faderns företag är beroende av fastighetens markområde och vid en flytt riskerar det att läggas ned vilket leder till ett sämre ekonomiskt läge, förmodade svårigheter att få nytt arbete och därmed bidragsberoende. Modern studerar eftersom det varit svårt att få arbete och kommer att göra så i flera år framåt. De har lagt ner stora pengar på renovering och tillbyggnad av huset.

52. Cajsa Berglund, Ekhammar 1:20 och 1:23

Rankhusområdet bör fortsätta att vara strövområde för Kungsängen. Kungsängen bör istället expandera mot Bro- och Bålstaområdet.

Fallet är en av de större fastigheterna inom Rankhusområdet och är belagd med strandskydd. Fastigheten har anor från 1700-talet och bebos av personer med referensramar till tidigt 1900-tal. Under 1900-talet sköttes Rankhusområdet av flera markägare med jord- och skogsbruk på ett föredömligt sätt - idag saknas det helt. Redan då var området ett omtyckt strövområde för Kungsängsbor. Markägarbyten under senare delen av 1900-talet har lett till områdets missköt-

sel, därtill kan en rad bränder läggas. Men området är fortfarande ett attraktivt strövområde med goda kontakter och utblickar mot Ryssgraven.

Det finns inget behov av strandpromenad över Ekhammar 1:20 och 1:23 samt Kyrkbyn 1:7. En sådan innebär ett flagrant ingrepp i hemfridszonen.

Det behövs bostäder men även strövområden. Rankhusområdets bergiga terräng gör det mer lämpligt som strövområde än bebyggelsområde. Kungsängens utveckling är en del av Mälarenregionens utveckling med sammanlänkning av områden runt Mälaren och detta gör att det är mer naturligt att Kungsängen expanderar i riktning mot Bro- och Bålstaområdet vilket även länsstyrelsen länge hävdar. Parkeringsmöjligheterna vid Kungsängens station är redan idag starkt begränsade. En utbyggnad mot Bro- och Bålstaområdet möjliggör utbyggnad av p-platser vid Bro. Därtill är buller från E18 idag besvärande inom Rankhusområdet.

53. Kjell A Johansson, Annelies Lindblom, Rankhusvägen 40

De föreslår att befintligt bostadsområde norr om motorvägen bevaras och planläggs för permanent villabebyggelse. Området kan kanske utökas något.

De anser att Rankhusskogen ska bevaras som strövområde. När nu Kungsängen förtätas och byggs ut, t ex i Svartviken, finns ett ännu större behov av ett närströvområde för motion och rekreation. Rankhusskogen har alltid varit och är en riktig skog som används av boende i Kungsängen för skogspromenader, motion, bär- och svampplockning etc. Skogen närmast Kungsängen utnyttjas även av Bergaskolan, dagisgrupper mm då den ligger inom gångavstånd.

Om man ändå väljer att bygga så borde i princip utbyggnaden ske väster om vattendelaren mot Gröna Dalen. På så sätt fås ett brett strövområde med ett ordentligt strandskydd. Trafikförsörjningen kunde ske genom att Bygdegårdsvägen förlängs under motorvägen och dras utmed befintlig GC-väg som på så sätt får belysning.

54. Christina Hedenfeldt, Rankhusvägen 51

- Eventuell ändring av trafikplats Kungsängen söder om motorvägen ska ej påverka befintliga bostäder, dvs markering ska tas bort från planförslaget.
- Arbetsplatsområdet i södra delen av motorvägen ska utgå ur programmet. Bullerskydd behöver anläggas oavsett ny bebyggelse.
- Befintlig bostadsområde norr om trafikplats Kungsängen planläggs för permanent villa-bebyggelse.
- Ett närströvområde bibehålles i områdets södra del.
- Eventuell ny bostadsbebyggelse i Rankhusskogen samordnas via angöringsväg på östra sidan av gröna Dalen och samordnas med Kasko industriområde.
- Om ny trafikplats Kungsängen ska genomföras ska ersättning till samtliga berörda fastighetsägare föreligga innan detaljplaneprogrammet antas.

55. Torkel Berglund, Anna Ohlsson, Ekhammar 1:20 och 1:23

Trafikplats Kungsängen

Om trafikförsörjningens kärna är oklar (av- och påfart via trafikplats Kungsängen), är också planprogrammets oklart vilket medför att det svårligen kan fattas några avgörande beslut angående centrala frågeställningar som t ex förändringar av strandskyddet, eftersom man då inte kan bedöma exploateringens omfattning och planprogrammets substans. Kort sagt, planprogrammet är mycket flytande.

En av- och påfart från E18 till Rankhusområdet längre västerut aktualiserar åter frågan om det kan vara mer realistiskt att börja en eventuell exploatering av området från norr.

Strandpromenad

”Fallet” (Ekhammar 1:20, 1:21, 1:22 och 1:23) har flera ägare som tillsammans sköter området enligt gemensam syn och gamla traditioner. Bostadshuset ligger närmare än 20 meter från stranden. Vid stranden finns olika typer av anläggningar; kajkonstruktion av sten, gemensam badplats, cementbrygga, båtplatser. I anslutning till strandmiljön på 1:20 finns också vår dricks-vattenbrunn och en väl utnyttjad jordkällare. De geotekniska förutsättningarna för en vandringsled vid grannfastigheten i söder, Kyrkbyn 1:7, är synnerligen dåliga då det ovanför ligger en instabil rasbrant full v sprängsten. Stranden under vattenytan är mycket brant och, enligt dykare, formad som en hylla med obehaglig överhängskaraktär vilken eroderats fram av de starka strömmarna.

Den föreslagna vandringsleden längs stranden torde kunna rubriceras som förberedelse till grovt hemfridsbrott och vi tänker inte under några omständigheter upplåta vår sedan 100 år vårdade mark till allmän vandringsled/strandpromenad. De hoppas att ansvariga planerare inte är så respektlösa utan att vandringsleden är en grov skiss som kommit till utan kännedom om lokala förutsättningar. Alltsedan gamla tider har det funnits ett gångstråk på berget strax ovanför vår mark med utsikt både över våra tomter och Mälaren. Detta stråk har förbundit Rankhus med Stigstorp och kan med fördel fortsätta att göra det. Om närkontakt önskas med vattnet kan stigen norr om våra tomter böja ned mot Mälaren på ett naturligt sätt.

Naturvärden

”Fallet” är gammal kulturmark med sina rötter i torpet Carlberg från ca 1850 (se häradskartan från 1860). Denna ängs- och lundmark har sedan denna tid slagits med lie och görs så än idag för att bevara en ursprunglig karaktär och en avsevärd artrikedom (biologisk mångfald). Vi kommer att söka EU-bidrag för slätteräng för att bekräfta och stödja denna insats för miljön. ”Fallet” är en väl sammanhållen enhet och drivs på ett enhetligt sätt med största respekt för de natur- och kulturvärden vi förvaltar. Vi kan bevara naturen och verka för den biologiska mångfalden i egen regi. Enligt programmet skall naturvärden skyddas men en strandpromenad inom vårt område skadar naturen.

Strandskydd

Ett strandskydd på 300 meter längs Mälarstranden är ett riskintresse och skall bibehållas. Avstegen från strandskyddet motiveras inte i programmet. Programmet avhandlar en essentiell del av Kungsängs- och brunnabornas närströvsområde och detta bör med strandskyddslagets hjälp hållas intakt.

Allmänt

- Vi ser ingenting i detta planförslag som explicit speglar en intention att ta hänsyn till och respektera de privata markägare som redan finns i området.
- På sid 22 i planprogrammet och öven senare föreslås att den ena höghusbebyggelsen skall motivera/legitimera den andra. Ett sådant resonemang är barockt.
- Angående nollalternativet så tror vi att många ansvarskännande natur/friluftintresserade i Kungsängen och brunna skulle ställa upp och på frivillig basis hålla t ex området kring Rankhus och Stigstorp i ett gott öppet skick om en exploatering uteblev och området arrenderades av kommunen.
- Landskapsprofilen på sid 13 i programmet är alltför summarisk och missar mycket; den förlorar därför i trovärdighet och sin mening.
- Porten till Upplands-Bro från Stockholm via Stäketsön utgörs nu av den miljöförstörande monstruös bergkrossanläggning. Vi hoppas att detta inte är signifikativt för kommu-

nens inställning till natur och miljö utan att politikerna respekterar de befintliga naturvärdena och privata fastighetsägare.

56. Per-Arvid Berglund

Per-Arvid Berglund, som hela sitt liv tillbringat mycket tid i Rankhusområdets natur, ser med fasa hur den möjligheten är på väg att försvinna. Han inser att det är nödvändigt att bygga bostäder men undrar till vilket pris och i vilka former.

Han framför att här finns ett unikt ursvenskt natur- och kulturlandskap som på egna villkor fått växa fram och som hyser en bred flora och fauna. Det är unikt att sådan natur fortfarande existerar på ett sådant här kort avstånd från storstaden, sällan kan en sådan tystnad och frid omsluta en människa på ett så kort avstånd från en större ort. Omgivningar som dessa bör bevaras och tilldelas speciell respekt. Är det inte just tack vare den här ovärderliga naturen som man bosatt sig här i Upplands-Bro. Varför tar inte kommunen vara på och vårdar denna unikt historiska naturskatt?

Att anlägga bostadsområden och publika ”grönområden” kommer att rasera allt detta och ge stereotypa, förfabricerade ytor som gjorda för att skräpas ned och nötas. Intrånget i strandskyddsområdet medför att strandområdet som är skört och fågelrikt inte kommer att stå pall för den stress som utbyggnadsplanerna kommer att orsaka. Brutala ingrepp som de planerade lämnar oläkbara sår i natur och miljö.

57. Ann-Mari Berglund, Ekhammar 1:22

Motsätter sig att området bebyggs, att vandringsstråk längs stranden anläggs samt anser att strandskyddsområdet ska bevaras med följande argument.

Vandringsleden med vidlyftiga konstruktioner på berg och stup och bryggor i vassvikarna blir kostsamt att anlägga och underhålla för skattebetalarna. Dessutom föreslås att stråket under hemfridsbrottsliknande former läggs på privat strandmark och vandaliserar trädgårds-, brygg- och andra anläggningar i ett gammalt kulturlandskap. Kungsängen Kanotklubb har därtill sin brygga nedanför ”Sjövillan” Sedan över 100 år finns en bra fungerande promenadväg från Lilltorpet till Stigstorp där man går i skön och omväxlande skogsnatur. Man kan här lätt från flera ställen nå strand och orörda klippor.

Motorvägen med dess buller och nödvändig ombyggnad skapar enorma långsiktiga problem. Ett unikt, orört lättillgängligt naturområde går till spillo. Husen kommer att ligga på långt och obehagligt avstånd till pendeltåg, affärer och annan service i Kungsängens centrum. En bil med tillhörande avgaser kommer att bli en nödvändighet för varje hushåll. Värna om de befintliga innekvarnarnas/skattebetalarnas intressen och sälj inte ut deras ströv- och naturområden. Kommunen/HSB föreslås inventera sina egendomar för att finna lämpligare områden att bebygga.

58. Göran Svensson, Silkesvägen 36

Vi finner det märkligt att man i planprogrammet föreslår att sammanlänkningsstråket Rankhus-Brunna ska ske över Konstvägen som går rakt igenom och delar bostadsområdena i norra brunna. Redan idag utgör trafiken på Konstvägen ett av de största miljöproblemen i norra brunna i form av starkt trafikbuller och avgaser där ett antal hus bara ligger 10-12 meter ifrån denna väg. Ur säkerhetssynpunkt utgör trafiken också en stor risk, inte minst för barnen som ska till och från skolan.

Ett bättre förslag som nämndes på mötet är att dra matarvägen från norra delen av Rankhus intill regementets område direkt ut till Granhammarsvägen. Detta torde inte vara ett problem eftersom denna mark ägs av kommunen och HSB. Det är också viktigt att denna nya väg byggs innan utbyggnadsarbetena med medföljande byggtrafik inleds.

59. Markku Kananen, Stefan Wolmefelt

Vid en mindre ”marknadsundersökning” gjorde vi en rundvandring på ca 45 minuter för att se om det fanns ett intresse av att ha ett verksamhetsområde på norra sidan av motorvägen. Det visade sig att 9 av 10 som öppnade dörren var positiva till att vi engagerade oss i att bevara detta verksamhetsområde som ett grönområde dvs som det är idag.

60. Nina Hjerpe, Sturevägen 5, Järfälla, 34 namnunderskrifter

Låt denna underbara skog få vara ifred med sina stora vackra berg och alla fina träd och övrig natur! Vi behöver verkligen få ha kvar hela denna ljuvliga skog som ger oss livsglädje och rekreation! Man har ju redan skövlat vid Svartviken däruppe och även tagit bort den vackra skogskullen i Furuhällskvarteret! Vidare håller man på vid Vattentornet med mera! Alla träd och övrig växtlighet är dessutom nödvändigt och nyttigt för syrets skull! Allt detta påverkar även många förutom de som bor i området som vill kunna ha ett skönt friluftsliv där vid olika tillfällen! Även djuren blir påverkade!

61. Lars Tosteberg, Karin Tosteberg, Hambov 8

1. Den nordliga matarvägen via Konstvägen måste flyttas norrut.

Genomfartsvägar ska dras utanför bostadsområden. Enligt konsult i panelen beräknas trafiken till 10-15 000 fordon/dygn. Bostadsområdet är tätbefolkat och många barn bor utmed Konstvägen och angränsande gator. Husen ligger 5-15 meter från vägen. Vägen behöver istället placeras norr om Brunna strax norr om bebyggelsen. Kollektivtrafiken kan då gå i cirkel från Kungsängens station, runt Kungsängen, förbi Tibble, Brunna och Livgardet och igenom Rankhus tillbaka till stationen. Av det som sas på mötet tolkar jag det som att HSB kan tänka sig att bekosta en sådan väg.

2. 3000 bostäder är för mycket i Rankhus. Området närmast Livgardet ska förbli obebyggt.

Det enda rekreationsområdet inom gångavstånd i Brunnas närhet bebyggs. Även personer som bor utanför de angränsande områdena använder Rankhus för rekreation. Vi är inte emot hela bygget men vi anser att man inte ska bebygga hela Rankhusområdet. Skrinlägg planerna på bebyggelse i den nordliga delen, med andra ord området som gränsar till Stigstorp, rakt in mot Koloniområdet/Konstvägen och Livgardet i norr. Då får brunnaborna och Rankhusborna ett gemensamt rekreationsområde. I den södra delen är det viktigt att ett rejält bälte av skog lämnas kvar mellan Gröna Dalen och bebyggelsen. Är den kommunala miljöplanen från 1970/80-talet beaktad?

3. Det blir för trångt.

3000 nya bostäder ger 6-10 000 nya invånare. Det blir väldigt trångt. Om man halverar antalet bostäder blir antalet människor i området bättre dimensionerat i förhållande till den yta som finns. Många av oss som flyttade hit för att bo i ostörd natur och för att Mälaren ligger nära. Vi blir besvikna om det byggs hus hela vägen upp till Livgardet och än värre om Konstvägen används som matarväg.

62. Namninsamling, xx namnunderskrifter

Vi protesterar mot industribyggnation i det natursköna Rankhusområdet.

63. Hodjer Ahlqvist, Gunn-Britt Ahlqvist, Ängsvägen 24
64. Britt Asplund, Anders Asplund, Rålams väg 10
65. Anna Bubini, Ljubo Bubini, Rankhusvägen 61
66. Bergljot Hjalmarsson, Skyttens väg 68
67. Karl-Erik Isacson, B Sätterström Isacson, Skyttens väg 60
68. Hans Johansson, Ulla B Ovsianikov, Rankhusvägen 59
69. Stig Jonsson, Skogsvägen 6
70. Ola Knudsen, Laila Knudsen, Skyttens väg 63
71. Hans E Lindholm, Inger Lindholm, Bergencrantz väg 4
72. Olle Nilsson, Kerstin Nilsson, Skyttens väg 70
73. Sören Wolmefelt, Rådjursvägen 33 (*)
74. Britt-Marie Widgren, Kent Eriksson, Hjortvägen 30 (*)
75. Christer Åman, Susanne Åman, Skyttens väg 66
76. Holger Ängeskog, Maj Ängeskog, Bergencrantz väg 2
77. Bo Svensson, Lill Dellvåg, Rankhusvägen 48 B
78. Clarry Jansson, Arne Jansson, Skyttens väg 62
79. Charlotta Blomkvist, Joakim Blomkvist, Rankhusvägen 52
80. Malin Göransson, Anders Bornefelt, Rankhusvägen 50
81. Per-Åke Stenqvist, Yvonne Stenqvist, Rankhusvägen 46
82. Östen Karlsson, Ann-Britt Karlsson, Rådjursvägen 32 (*)
83. Knut Sjöman, Eva Sjöman, Skyttens väg 66 B
84. Larseric Burström, Lotten Strindberg, Skyttens väg 64

85. Dan Westberg, Ulla-Beth Westberg, Rankhusvägen 53
86. Mona Strotte, Ulf Strotte, Skyttens väg 53
87. Linnea Habianic, Norbert Habianic, Skyttens väg 57
88. Majken Alshammar Lindgren, Knut lindgren,
89. Britt Hedsved, Skyttens väg 55
90. Peter Sandin, Lena Laitila, Rankhusvägen 55
91. Hasse Tranefors, Kristina Olsson, Ekhammar 4:115
92. Jarl Teljstedt, Bergencrantz väg 5, Soheila Mellat, Bergencrantz väg 8
93. Lars-Olov Johansson, Ingvor Johansson, Rankhusv 43
94. Lars-Gunnar Claesson, Bergencrantz väg 1
95. Micaela Dahlgren, Älgvägen 27 (*)
96. Carina Dahlgren, Älgvägen 27 (*)
97. Markku Kananen, Rankhusvägen 69 (*)
98. Stefan Wolmefelt, Mayom Wisetphan, Michael Wolmefelt (*)
99. Lennart Pettersson, Stigstorp (*)
100. Gunilla Pettersson, Stigstorp (*)
101. Lennart Dahlgren, Älgvägen 27 (*)
102. Jane Dahlgren, Älgvägen 27 (*)
103. Daniel Saldenius, Yami Nagata, Älgvägen 21 a, (*)
104. Kolpakedes Gfetafhios, Anastasia Kalpakidou, Ekhammar 7:6
105. Lise Lotte Plane, Fredensvägen 6
106. Berit Hjerling, Waldemar Sandberg, Bergencrantz väg 6

Följande ändringar, tillägg och kompletteringar skall beaktas, utredas och redovisas offentligt:

- Skrafferat område för Trafikplats Kungsängen söder om motorvägen tas bort från planförslaget.
- Arbetsplatsområdet i södra delen mot motorvägen utgår ur planprogrammet.
- Befintlig bostadsområde norr om Trafikplats Kungsängen bevaras och planläggs för permanent villabebyggelse.
- Ett närströvsområde för det fria friluftslivet med minst 700 meter bredd skapas i områdets södra del från motorvägen och befintligt bostadsområde i Rankhus.
- Angöringsväg via östra sidan av gröna Dalen till eventuell ny bostadsbebyggelse i Rankhusskogens mellersta del samordnas med ny trafiklösning för Kasmo industriområde och inarbetas i detaljplaneprogrammet.
- Alternativ med maximalt 1400-1500 bostäder i blandad bebyggelse och bevarat lagstadgat strandskydd redovisas.
- Miljökonsekvensutredning genomförs där Rankhusprojektets påverkan på befintlig bebyggelse och boendemiljö i Gamla Kungsängen samt belastning på Kungsängens centrum redovisas.
- Om ny trafikplats Kungsängen bibehålles skall avtal om ersättning till samtliga berörda fastighetsägare föreligga innan detaljplaneprogrammet antas.
- Om Rankhusprojektet i någon form över huvudtaget skall genomföras skall genomförandetiden maximeras till lagstadgade 15 år för hela området.

(*)

Protesterar mot utbyggnaden av Rankhusområdet och motsätter sig tvångsinlösen av fastigheten.

Tar därvid stöd av Expropriationslagen, PBL samt den utvidgade EU-rätten angående äganderätt och frågar efter vilken paragraf som kommunen anser sig ha stöd av för expropriering.

Anser att annan mark finns tillgänglig i Brunna för etablering av verksamheter. Anser även att argumentet för verksamheter att området är bullerstört ej håller då bullret idag ej uppfattas som störande och att bullerskydd kan anordnas på norra sidan i likhet med det som gjorts för Svartviken

107. Lisa Norrbrand, Mats Norrbrand, Älgvägen 21 B

Det planerade verksamhetsområdet stryks ur både planprogrammet och översiktsplanen. Området planläggs som bostadsområde istället.

Argumenten är; det finns annan mark för verksamhetsområde i kommunen, ifrågasätter om det finns efterfrågan på industrimark, samt att det är möjligt att uppföra bostäder i stället om kommunen åtar sig att bekosta bullerskydd i likhet med de bullerskydd som sätts upp på motorvägsbron åt Svartvikshället.

108. Lise-Lotte Plane, Elisabeth Huldt, Ekhammar 7:3

109. Margareta Plane, Karl-Erik Plane, Lise-Lotte Plane, Elisabeth Huldt

110. H Carlsson, Eva Carlsson, Älgvägen 25

111. Gonzalo Vigil, Pia Åminne Vigil, Ivan Å. Vigil, Ekhammar 7:9

112. T Zedendahl, Åsa Zedendahl, Rådjursvägen 26

Protesterar mot utbyggnaden av Rankhusområdet och motsätter sig tvångsinlösen av fastigheten.

Tar därvid stöd av Expropriationslagen, PBL samt den utvidgade EU-rätten angående äganderätt och frågar efter vilken paragraf som kommunen anser sig ha stöd av för expropriering.

Anser att annan mark finns tillgänglig i Brunna för etablering av verksamheter. Anser även att argumentet för verksamheter att området är bullerstört ej håller då bullret idag ej uppfattas som störande och att bullerskydd kan anordnas på norra sidan i likhet med det som gjorts för Svartviken

112. Boende i Brunna, kring Konstvägen med omnejd, 42 namnunderskrifter

De ser stora nackdelar med en genomfartsled då detta leder till ökad trafik på Konstvägen:

- Beräkningarna hur bilrörelserna kommer att ske tror de inte kommer att överensstämma med verkligheten då de flesta troligen kommer att handla i Coop Forum och då använda Konstvägen. Därtill kommer resor till skolor, förskolor och företag i Brunna.
- Det finns risk för tung trafik på Konstvägen under byggtiden innan de sammanbindande gatorna byggs ut.
- Konstvägen har inte tillräcklig kapacitet för en trafikökning. Det är heller inte lämpligt med en trafikökning med tanke på angränsande tomter, bullernivå, farlig trafikmiljö, utsläpp av avgaser, lugnt och naturskönt läge.
- Fler än de som bor längs med Konstvägen berörs. Alla boende i Brunna påverkas av förändrad miljö, se punkten ovan, och av förändrat värde på fastigheterna.

I stället för att Konstvägen används föreslår de att en väg anläggs uppe vid militärens övningsområde eller att det ursprungliga förslaget med Musikvägen används. Musikvägen kantas inte på samma sätt som Konstvägen av bostäder och trädgårdar.